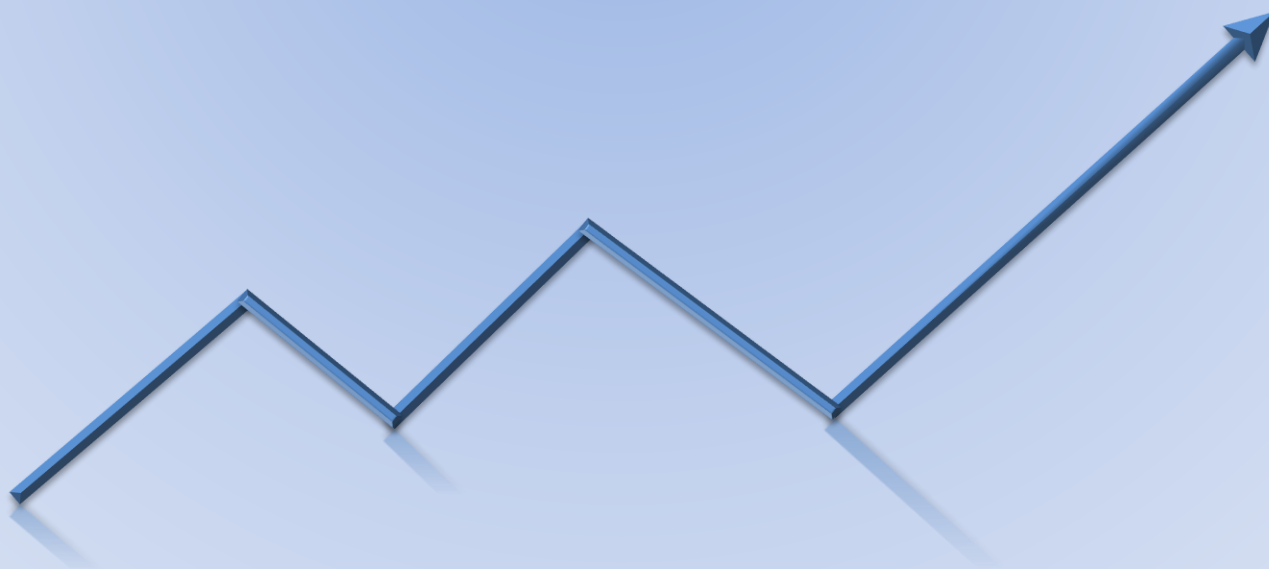

**Consiliul Național
pentru Asistența Juridică
Garantată de Stat**

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SISTEMULUI
DE ASISTENȚĂ JURIDICĂ GARANTATĂ DE
STAT
pentru anii 2024-2026**

*Aprobată de Consiliul Național pentru
Asistența Juridică Garantată de Stat
Hotărârea nr. 16 din 3 aprilie 2024*

I. PRELIMINARII

Asigurarea accesului liber la justiție constituie un principiu de bază al statului de drept și o condiție obligatorie ce rezultă din actele internaționale la care Republica Moldova este parte. Asistența juridică efectivă constituie un element de bază al accesului la justiție și statul are obligația de a garanta asistența juridică persoanelor care nu dispun de mijloace financiare suficiente pentru a plăti serviciile juridice.

Obligația de acordare a asistenței juridice calificate rezultă din mai multe acte internaționale:

- a) Declarația universală a drepturilor omului, din 10 decembrie 1948, art. 2,7,8,10,11;
- b) Pactul cu privire la drepturile civile și politice, în particular art. 2 și art. 14 (3 d);
- c) Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, în particular art. 12, 37 (d), art.40 (2b);
- d) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în particular art. 6.3 (C) și jurisprudența Curții Europene pentru drepturile omului referitoare la articolele respective;
- e) Recomandările și rezoluțiile Comitetului de miniștri al Consiliului Europei;
- f) Principiile și liniile directoare ale ONU privind accesul la asistența juridică garantată de stat în sistemele de justiție penală.

De asemenea, obligația de acordare a asistenței juridice calificate și efective și de consolidare a sistemului existent de acordare a asistenței juridice garantate de stat rezultă din art. 20 și art. 26 al Constituției Republicii Moldova; prevederile Codului de procedură penală, Codului contravențional, Codului de procedură civilă și alte acte normativ-juridice. Angajamentul de a facilita accesul la justiție se reflectă și în documente de politici ce țin de drepturile omului și justiție la nivel național.

II. SITUAȚIA CURENTĂ ÎN SISTEMUL DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT

Activitatea sistemului în perioada **1 iulie 2008 – 31 decembrie 2023** a demonstrat o serie de **tendinte pozitive**:

- În ansamblu, **sistemul este funcțional**, regulile și procedurile de lucru sunt aprobate, aplicate și revizuite periodic. Este asigurat un nivel minim de resurse, care sunt valorificate cu un grad avansat de eficiență.
- **Cadrul normativ-juridic este în continuă perfecționare.** Atât cadrul legal primar, cât și cadrul normativ secundar, reflectat în regulamentele aprobate de Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (*în continuare CNAJGS*) au fost revizuite și ajustate periodic, astfel încât acestea să fie actuale, clare, consecvente și fundamentate științific.
- **Spectrul de servicii de asistență juridică garantată de stat** (*în continuare AJGS*) **extins**. Sistemul de AJGS acoperă toate tipurile de cauze examinate în justiție, atât cauze penale, cât și cauze non penale. Asistența juridică garantată de stat poate fi accesată, atât de cetățenii Republicii Moldova, cât și de cetățenii străini și apatrizi în cauzele ce țin de competența autorităților și instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova, inclusiv solicitanții de azil și refugiați. Asistența juridică calificată este acordată și persoanelor cu statut de victimă a infracțiunii. În cazul reținerii sau arestului persoanei îi este asigurată acordarea asistenței juridice de urgență. Totodată, asistența juridică calificată este acordată și persoanelor juridice. De asemenea, sunt disponibile și serviciile de asistență juridică primară prin intermediul rețelei de para-juriști la nivel național și create premise pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat de către asociațiile obștești.
- **Volumul de asistență juridică acordată a dobândit o cifră constantă.** Este de menționat că, de la momentul intrării în vigoare a *Legii nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat*, și anume 1 iulie 2008 și până la finele anului 2023, au fost înregistrate în total 727 042 cazuri de acordare a asistenței juridice calificate și 118 117 cazuri de asistență juridică primară. Analizând evoluția nr. de cazuri de acordare a asistenței juridice garantate de stat pe parcursul celor 15 ani, apogeul, cu cel mai mare nr. de cazuri de acordare a asistenței juridice garantate de stat a fost înregistrat în anul 2017 cu **65 322** cazuri. Începând cu 2016 se atestă o anumită stabilitate în ceea ce privește volumul de asistență juridică livrată, nefiind înregistrate fluctuații semnificative, volumul mediu de asistență juridică livrată anual fiind de circa 60 mii cazuri.
- **Bugetul dedicat sistemului de asistență juridică garantată de stat a crescut semnificativ.** Tendința din ultimii 5 ani de majorare a bugetului destinat sistemului de AJGS este una evidentă. Astfel, în anul 2022 a fost înregistrat cel mai mare buget total executat și anume 92 705,35 mii lei, în anul 2023 - de 81 699,5 mii lei, oricum mult mai mare în comparație cu anul 2009, care a constituit doar 4,57 milioane lei. Este de remarcat că, doar 9% din bugetul total este destinat administrării sistemului, inclusiv cheltuielile de personal, echipament,

consumabile, servicii comunale etc. În mod special a crescut bugetul destinat remunerării avocaților pentru serviciile de AJGS calificată, urmare a majorării cu 150% a cuantumului unității convenționale, în baza căreia se calculează remunerația, a majorării cu 150% a remunerației fixe lunare achitate avocaților publici și a majorării cu 150% a remunerației fixe lunare achitate para-juriștilor. Astfel, dinamica pozitivă a sistemului de AJGS în cei 15 ani ai săi de activitate demonstrează că, AJGS a devenit mult mai diversă și mult mai accesibilă pentru populația în Republica Moldova.

- **Gradul avansat a digitalizării proceselor de lucru în cadrul sistemului de AJGS.** Datorită sistemului informațional automatizat e-AJGS, multe procese operaționale sunt digitalizate, de la etapă depunerii cererii/solicitării, procesarea acesteia, emiterea deciziei de desemnare/refuz în desemnarea avocatului, până la depunerea rapoartelor de activitate de către avocați și parajuriști în format electronic, cu aplicarea semnăturii digitale.
- **Gradul de vizibilitate a sistemului a sporit.** Majoritatea factorilor de decizie și a solicitanților de asistență juridică garantată de stat cunosc mecanismul de funcționare a sistemului de asistență juridică garantată de stat. Prin intensificarea acțiunilor de mediatizare, sistemul a devenit tot mai cunoscut și potențialilor beneficiari de asistență juridică garantată de stat, în special pe cauzele non-penale.
- **Sistemul de AJGS a devenit mai atractiv pentru avocați.** Acest fapt se datorează în mare parte faptului că a avut loc o majorare cu 150% a remunerației achitate avocaților pentru serviciile juridice livrate. Regulile de activitate în sistemul de AJGS sunt clare. Implicarea în procesul de acordare a AJGS asigură un volum de lucru constant pentru avocați.
- **Calitatea asistenței juridice garantate de stat rămâne a fi una din prioritățile de activitate ale CNAJGS.** Unul din principalele obiective fixate de către CNAJGS a fost eliminarea stereotipului precum că, avocatul „din oficiu” are mai mult prestație formală și nu acordă asistență juridică calitativă. S-a acordat atenție tuturor componentelor calității, inclusiv celei de accesare în sistem, elaborare de suport metodologic și standarde de calitate și instruire profesională continuă pentru prestatorii de asistență juridică garantată de stat în baza acestora. A fost instituit mecanismul de monitorizare internă și externă a calității serviciilor prestate de către avocați și instituite liste specializate de avocați.
- **Numărul și nivelul de calificare profesională a angajaților din sistem este în creștere** ca efect al autoinstruirii, instruirii continue și schimbului de experiență.
- **Interesul actualilor și potențialilor parteneri ai CNAJGS pentru consolidarea capacității sistemului de asistență juridică garantată de stat este tot mai**

evident. Pe parcursul anilor, unele relații de colaborare au fost oficializate prin acorduri de colaborare, altele prin proiecte comune. În particular, datorită colaborării și suportului oferit de partenerii de dezvoltare a fost posibilă atingerea obiectivelor de consolidare a capacității sistemului de AJGS și implementare a acțiunilor strategice.

Cu toate acestea, se constată o serie de **constrângeri și deficiente**:

- **Cadru normativ-juridic și practici cotidiene ce necesită perfecționare continuă.** Există o serie de aspecte conceptuale, ce urmează a fi soluționate prin modificarea legislației ce vizează participarea obligatorie a apărătorului în procesul penal, substituirea apărătorului.
- **Condițiile de eligibilitate urmează a fi revizuite,** pentru a elimina, pe de o parte, cazurile de abuz și de a facilita, pe de altă parte, accesarea sistemului de către anumite categorii defavorizate. Sistemul de verificare a capacității de plată a solicitanților asistenței juridice garantate de stat urmează a fi îmbunătățit. În mod prioritar urmează a fi dezvoltat și implementat conceptul de „merit al cauzei”, precum și mecanismul de acordare a asistenței juridice parțial gratuite.
- **Dezvoltarea mecanismul de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică garantată de stat** în cazurile prevăzute de lege. Deși au fost create premise necesare pentru a pune în aplicare acest mecanism prin modificarea cadrului legal, la moment mai sunt întâmpinate dificultăți în ceea ce privește identificarea și evidența cazurilor care impun recuperarea cheltuielilor, recuperarea propriu zisă a cheltuielilor prin executarea silită ș.a.
- **Volumul de lucru este în permanentă creștere** datorită extinderii tipurilor de asistență juridică garantată de stat, spectrului de servicii și prestatori și activității de mediatizare, monitorizare ș.a. Această creștere nu este direct proporțională cu resursele umane, tehnice și financiare alocate sistemului, necesitând permanent adaptări de rigoare și alocare de suport și resurse suplimentare. Identificarea și alocarea resurselor financiare, umane și tehnice conform necesităților este crucială.
- **Calitatea serviciilor de asistență juridică garantată de stat.** Deși au fost întreprinse măsuri care au vizat mai multe determinante ale calității, inclusiv accesarea în sistem, elaborarea de suport metodologic și standarde de calitate și instruirea profesională continuă pentru prestatorii de asistență juridică garantată de stat, nu putem afirma cu certitudine că obiectivul a fost atins întru totul. Urmează a fi continuată activitatea de elaborare a standardelor de calitate pentru avocații care acordă asistența juridică calificată garantată de stat și instruirea continuă a avocaților în baza acestor standarde. Aceste standarde trebuie să

servească drept repere pentru aprecierea calității lucrului avocatului în toate tipurile de cauze. Totodată, CNAJGS împreună cu Uniunea Avocaților urmează să depună eforturi comune pentru promovarea rolului activ al apărătorului, în mod special la faza de urmărire penală, rol care în ultimul timp se încearcă a fi diminuat, atât la nivel de cadru legal, cât și la nivel practic.

- **Sistemul de acordare a asistenței juridice primare garantată de stat prin intermediul rețelei de para-juriști urmează a fi consolidat și dezvoltat.** Numărul de para-juriști în anul 2023 a ajuns la cifra de 82 de unități. Totuși, în ultimii ani s-a constatat un interes scăzut de a accede în activitatea de para-jurist, fiind înregistrat un număr permanent de unități vacante de para-jurist și flux continuu a cadrelor. Sub alt aspect, nu contează doar numărul para-juriștilor, ci mai sunt o serie de aspecte importante care urmează a fi consolidate pentru dezvoltarea rețelei de para-juriști, precum instruirea inițială și continuă a para-juriștilor și asigurarea accesibilității și calității serviciilor.
- **Parteneriate ale Oficiilor Teritoriale și ale CNAJGS ce urmează a fi consolidate.** Deși colaborarea CNAJGS cu diferiți actori ai sistemului de justiție (Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele de judecată, Uniunea Avocaților, Ministerul Justiției, Procuratura, MAI, organele de urmărire penală, Avocatul poporului ș.a.) s-a îmbunătățit, totuși nu există încă o colaborare orientată sinergic spre respectul drepturilor omului în general, și a dreptului la apărare în special, în sistemul de justiție al RM. Rezultatele activității fiecăreia din aceste instituții se prezintă în indicatori diferiți. Sistemul de justiție, de acuzare și apărare, este axat pe autosuficiență funcțională și acordă o atenție sumară la insistența oficiilor teritoriale de a promova interesele justițiabililor. Reprezentanții acuzării, care anterior confruntau problema asigurării formale cu apărător, sunt interesați, la fel ca și mulți dintre judecători, doar în soluționarea părții organizatorice, nu și a dimensiunii calitative. O comunicare mai intensă, la nivel central și local este necesară, mai ales că metodele și procedeele de lucru în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat sunt în permanentă dezvoltare, ceea ce presupune o mediatizare și informare permanentă a modalității de funcționare.

Întru depășirea deficiențelor și constrângerilor menționate anterior, CNAJGS adoptă prezenta strategie, ca și document ce ar duce la utilizarea eficientă și sinergică a resurselor CNAJGS și ale Oficiilor sale teritoriale în vederea realizării misiunii sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat. Datorită evoluțiilor permanente din cadrul sistemului și a modificării continue a mediului extern de activitate, strategia de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate

de stat pentru anii **2024-2026** va fi actualizată permanent, fiind adoptat și un plan anual de implementare a acesteia.

III. MISIUNEA SISTEMULUI DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT

Protejarea dreptului la un proces echitabil, stabilit de articolul 6 al *Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, inclusiv asigurarea accesului liber și egal pentru toate persoanele la asistență juridică, prin organizarea și acordarea asistenței juridice garantate de stat, precum și diminuarea impedimentelor economico-financiare în realizarea accesului la justiție.

IV. VIZIUNE

Asigurarea accesului liber și egal pentru toate persoanele la asistență juridică efectivă în cadrul unui sistem cost-eficient, accesibil și nediscriminatoriu de asistență juridică garantată de stat.

V. OBIECTIVE STRATEGICE:

1. Buna guvernare în cadrul sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat și asigurarea abordării prin prisma drepturilor omului.

1.1 Revizuirea cadrului normativ-juridic primar și secundar ce vizează domeniul asistenței juridice garantate de stat, inclusiv perfecționarea mecanismului de participare obligatorie a apărătorului în procesul penal.

1.2 Contribuirea la armonizarea legislației Republicii Moldova la cadrul regulator al Uniunii Europene în materia asistenței juridice garantate de stat.

1.3 Analiza și implementarea recomandărilor date de organele naționale/internaționale de monitorizare a respectării tratatelor/ drepturilor omului și de control, inclusiv a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

1.4 Ajustarea schemei de încadrare a personalului Aparatului administrativ și al Oficiilor teritoriale ale CNAJGS conform necesităților și potrivit sarcinilor și competențelor încredințate, cu asigurarea remunerării corespunzătoare.

1.5 Dezvoltarea capacităților profesionale ale personalului Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale ale CNAJGS în vederea gestiunii eficiente a activităților din sistemul de AJGS, inclusiv analiza practicii altor state.

1.6 Implementarea sistemului de control intern managerial în vederea asigurării integrității și respectării normelor de conduită etică și profesională a angajaților din cadrul sistemului de AJGS.

1.7 Coroborarea arhitecturii sistemului de asistență juridică garantată de stat cu harta judiciară.

1.8 Asigurarea unei planificări bugetare eficiente a costurilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat, inclusiv a medierii garantate de stat.

1.9 Reglementarea modului de funcționare a Sistemului Informațional Automatizat „e-AJGS” și dezvoltarea continuă a acestuia, precum și a paginii web a CNAJGS.

1.10 Contribuirea la dezvoltarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice garantate de stat.

1.11 Asigurarea transparenței de funcționare a sistemului de AJGS prin comunicarea informațiilor relevante despre activitatea CNAJGS și organizarea conferinței anuale privind facilitarea accesului la justiție prin acordarea AJGS.

1.12 Informare a publicului cu privire la asistența juridică garantată de stat.

1.13 Asigurarea unei colaborări eficiente cu organele de drept în vederea respectării drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor de AJGS, inclusiv prin sesizarea organelor de administrare a cazurilor de abatere de la normele legale.

1.14 Consolidarea parteneriatelor cu organizațiile interesate în promovarea accesului la justiție și accesului la informație cu caracter juridic pentru diferite segmente ale populației Republicii Moldova, inclusiv cu parteneri de dezvoltare și organizații din alte state în vederea preluării de bune practici în sistemul de AJGS.

1.15 Formarea unor parteneriate durabile cu asociațiile obștești, instituțiile de învățământ și mediul academic în vederea monitorizării și cercetării domeniului AJGS, promovării accesului la informație cu caracter juridic, precum și cooptării voluntarilor în sistem, inclusiv reinstituirea algoritmului de implicare a studenților facultăților de drept în distribuirea informației cu caracter juridic, implicare în acordarea asistenței juridice preliminare și abilitarea juridică a populației.

Indicatori:

- a) CNAJGS funcțional și cu o abordare coerentă a domeniului asistenței juridice garantate de stat.
- b) Cadrul legal și secundar privind asistența juridică garantată de stat ajustat periodic și aplicat uniform pe teritoriul Republicii Moldova.
- c) Bunele practici în domeniul AJGS identificate la nivel local de Oficiile teritoriale și incluse în actele normative elaborate de CNAJGS și alte autorități publice.

- d) Legislația națională racordată la cadrul regulator al Uniunii Europene în materia asistenței juridice garantate de stat.
- e) Recomandările organelor naționale de monitorizare și control, internaționale, analizate și implementate, inclusiv jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.
- f) Schema de încadrare și de remunerare a personalului Aparatului administrativ și al Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS ajustată.
- g) Angajații din sistemul de AJGS în număr suficient, motivați și calificați să exercite atribuțiile conform standardelor profesionale.
- h) Sistem de control intern managerial implementat.
- i) Arhitectura sistemului de asistență juridică garantată de stat coroborată cu harta judiciară.
- j) Necesitățile de asistență juridică garantată de stat estimate și mecanism de planificare a costurilor bugetare funcțional.
- k) Sistemul Informațional Automatizat „e-AJGS” reglementat.
- l) Sistemul Informațional Automatizat „e-AJGS” și pagina web a CNAJGS îmbunătățite și dezvoltate.
- m) Mecanism de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică perfecționat, funcțional și costuri de asistență juridică garantată de stat recuperate.
- n) O mai mare transparență și încredere publică în activitatea sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat.
- o) Sistemul de AJGS cunoscut și accesibil public.
- p) Rolul CNAJGS în sistemul autorităților publice cu atribuții în sistemul de justiție determinat și recunoscut.
- q) Parteneriate consolidate cu actorii din sistemul de justiție, organizații interesate în promovarea accesului la justiție, asociații obștești, instituții de învățământ și mediul academic orientate spre respectarea drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor de asistență juridică garantată de stat.

2. Diversificarea spectrului de servicii și tehnologizarea serviciilor de asistență juridică garantată de stat.

2.1 Dezvoltarea mecanismului de acordare a asistenței juridice parțial gratuite în corespundere cu cadru primar de reglementare.

2.2 Contribuirea la actualizarea cadrului normativ și îmbunătățirea mecanismului de acordare a AJGS în funcție de nivelul de venit al solicitantului, inclusiv examinarea oportunității automatizării procesului de verificare a veniturilor.

2.3 Elaborarea criteriilor și procedurii operaționale standard aplicabile în procesul de distribuire a cauzelor în vederea acordării AJGS.

2.4 Îmbunătățirea cadrului normativ și a practicilor cotidiene aplicabile în procesul evidență documentară, raportare și remunerare a activității avocaților de acordare a AJGS.

2.5 Elaborarea, instituționalizarea și dezvoltarea medierii garantate de stat, prin:

2.5.1 elaborarea și aprobarea cadru normativ secundar dedicat medierii garantate de stat;

2.5.2 alocarea unităților suplimentare de personal dedicat medierii garantate de stat;

2.5.3 instruirea personalului din cadrul sistemului de AJGS în domeniul medierii garantate de stat;

2.5.4 elaborarea modulului dedicat medierii garantate de stat compatibil cu sistemul informațional automatizat e-AJGS;

2.6 Extinderea continuă și dezvoltarea rețelei de para-juriști în localitățile rurale și urbane din întreaga țară, ținând cont de necesitățile de abilitare juridică.

2.7 Dezvoltarea modalităților on-line de acordare a asistenței juridice primare care permit beneficiarilor să rezolve problemele de ordin juridic la distanță.

2.8 Facilitarea accesului populației la serviciile de asistență juridică calificată prin acordarea de către avocați a serviciilor juridice la distanță, inclusiv în regim de video conferință.

2.9 Digitalizarea procesului de acordare a asistenței juridice primare și abilitare juridică a populației (ex. grupuri de suport în rețelele de socializare ș.a.).

Indicatori:

- a) Mecanism de acordare a asistenței juridice parțial gratuite instituționalizat și dezvoltat.
- b) Mecanism de acordarea a AJGS în funcție de nivelul de venit al solicitantului îmbunătățit.
- c) Criterii clare și aplicabile în procesul de desemnare a avocaților în vederea acordării AJGS, cu posibilitatea diminuării discreției nejustificate și asigurarea unui volum echilibrat de activitate și a transparenței.
- d) Mecanism transparent și non-discriminatoriu de distribuire a cauzelor în vederea acordării asistenței juridice garantate de stat.
- e) Cadrul normativ secundar privind acordarea medierii garantate de stat elaborat și aprobat.
- f) Unități de personal dedicat medierii garantate de stat alocate.

- g) Personal de conducere și execuție din cadrul sistemului de AJGS instruit în domeniul medierii garantate de stat.
- h) Modul dedicat medierii garantate de stat compatibil cu sistemul informațional automatizat e-AJGS.
- i) Rețeaua națională de para-juriști funcțională și eficientă.
- j) Grad avansat de accesibilitate la distanță a serviciilor de asistență juridică primară garantată de stat și abilitare juridică a populației.

3. Asigurarea calității asistenței juridice și medierii garantate de stat.

3.1 Elaborare continuă a standardelor de calitate, care servesc drept reper în procesul de monitorizare internă și externă a calității serviciilor de asistență juridică garantată de stat acordate de către avocați și mediatori.

3.2 Elaborarea ghidurilor practice și metodologice pentru avocați, mediatori și para-juriști.

3.3 Actualizarea periodică a listelor specializate de avocați în anumite categorii de cauze și examinarea oportunității extinderii.

3.4 Contribuirea la instruirea inițială (la admiterea în sistem) și continuă a avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile cu competențe de instruire inițială și continuă a avocaților (Centrul de Instruire al Uniunii Avocaților, Institutul Național al Justiției ș.a.

3.5 Contribuirea la instruirea inițială (la admiterea în sistem) și continuă a mediatorilor care acordă medierea garantată de stat și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile cu competențe de instruire inițială și continuă a mediatorilor (Uniunea Mediatorilor ș.a.

3.6 Instruirea inițială și continuă, inclusiv la distanță, a para-juriștilor și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile/organizațiile cu competențe de instruire.

3.7 Monitorizarea internă și externă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat acordate de către avocați.

3.8 Elaborarea conceptului mecanismului de asigurarea a calității medierii garantate de stat.

Indicatori:

- a) Standarde profesionale de activitate a avocaților și mediatorilor elaborate participativ, adoptate și respectate.
- b) Ghiduri practice și metodologice pentru avocați, mediatori și para-juriști elaborate.
- c) Liste de avocați specializați actualizate și după caz noi instituite.

- d) Numărul de persoane autorizate să acorde asistență juridică și mediere garantată de stat instruite și calitatea programelor de instruire.
- e) Mecanismul de instruire inițială și continuă la distanță a para-juriștilor consolidat.
- f) Număr de avocați care au trecut monitorizarea internă și externă a calității asistenței juridice calificate garantate de stat.
- g) Gradul de satisfacție a beneficiarilor privind calitatea asistenței juridice acordate, inclusiv calitatea serviciilor specializate.

VI. PARTENERII STRATEGICI:

La implementarea efectivă a prezentei Strategii, pot contribui reprezentanții instituțiilor de stat, interguvernamentale și neguvernamentale naționale și internaționale cu atribuții și/sau interese în sistemul de asistență juridică garantată de stat, în mod special:

- a) Parlamentul Republicii Moldova;
- b) Guvernul Republicii Moldova;
- c) Uniunea Avocaților;
- d) Consiliul de Mediere;
- e) Consiliul Superior al Magistraturii;
- f) Ministerul Justiției;
- g) Ministerul Finanțelor;
- h) Procuratura Generală;
- i) Ministerul Afacerilor Interne;
- j) Inspectoratul Național al Poliției;
- k) Oficiul Avocatului Poporului;
- l) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;
- m) Institutul Național al Justiției;
- n) Organizații ale societății civile active în domeniul promovării și protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și accesului la justiție;
- o) Partenerii de dezvoltare.

VII. SURSELE DE FINANȚARE

O mare parte dintre obiectivele operaționale și activitățile specifice reflectate în Strategia de dezvoltare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anii 2024-2026 dispun de finanțare în limita bugetului aprobat (în special atunci când urmează a perfecționa activitatea), pentru novații existând oportunități de atragere a resurselor adiționale în baza de parteneriate.

VIII. ETAPELE IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI ȘI PLANUL DE ACȚIUNI

Obiectivele operaționale și activitățile specifice se vor reflecta în Planul anual de acțiuni al CNAJGS de implementare a Strategiei de dezvoltare a sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anii 2024-2026.